

Muz 82

eln. 10. — 1938. számú
pötehez.

SZ 1582-2

ZMKA. TUD. KÖNYVTÁR
ARCHIVUM
Lelt. sz.: 1325

Utmutatás

a továbbszolgálni óhajtó legénység
kioktatására.

REKORDIUM 1978

1582

Muz 82

Melléklet a 22.004/eln. 10.—1938. számú
H. M. rendelethez.

Utmutatás

a továbbszolgálni hajtó legénység kioktatására.

I.

Bevezetés.

1938. évi október hó 1-ével a továbbszolgáló legénység létszáma tetemesen fel lesz emelve és kiegészítése új alapokra lesz fektetve.

A többszükségletnek fenti időre és a jövőben való állandó biztosítása végett, céltudatos megértéssel, fáradságot nem ismerve minden eszközt igénybe kell venni a továbbszolgálati kedv növelésére és a jelentkezési készség kiterjesztése érdekében.

A továbbszolgáló legénység kiegészítésének újbóli szabályozásánál a szolgálat érdekeinek figyelembe vétele mellett, különös súly helyeztetett a továbbszolgáló legénység érdekeire is, oly irányban, hogy a továbbszolgáló legénység továbbszolgálati kötelezettségének letelte után lehetőleg zökkenő nélkül beilleszkedhessék a társadalomba, mint annak

önálló tagjai, a nemzet és saját maguk hasznára.

Jelen „Utmutatás“ tájékoztatást nyújt a továbbszolgálók helyzetének új alapokon való rendezéséről és támpontokat szolgáltat ahhoz a munkához, melyet a továbbszolgálatra való megnyerés érdekében oly hathatós mértéken kell kifejtteni, hogy a kitűzött cél teljes egészében elérhető legyen.

Az „Utmutatás“-ban foglaltakat minden alantos tisztnek és tisztjelöltnek is a legapróbb részletességgel ismernie kell, hogy a rendszeres legénységi elméleti oktatáson kívül is bármikor képes legyen tájékoztatni a továbbszolgálat iránt érdeklődő legénységet.

Nem elég ugyanis az „Utmutatás“-ban foglaltaknak a legénység előtt egy-két ízben való felolvasása, hanem állandóan, tervszerűen és *főleg egyénenként* végrehajtott felvilágosító munkával és eljárással kell *személyenként* azokat megnyerni, kikben a katonai pályára hajlandóság és rátermettség mutatkozik.

Nem elég az „Utmutatás“-ban foglaltakat csupán napokkal, vagy egy—két héttel a leszerelés előtt közölni, hanem minden alkalmat fel kell használni, hogy a továbbszolgálat előnyeit kiemeljük és az arra alkal-

masak továbbsholgalat iranti kedvet noveljuk.

A kulonos katonai ratermettsaguiket nyerjuk meg továbbsholgalatra.

Kulonosen fontos a továbbsholgalok tekintelyenek allando emelése es onerzetének novelése.

Fentiekkel kapcsolatban elrendelem, hogy mar a legkozelebbi alkalommal is es a jovoben is mindig a továbbsholgalat kezdetet es befejezeset a kivonult zlj. (alosztaly) elott, melttato beszéd kíséretében ünnepélyes keretek közé kell iktatni és ugyanakkor az ünnepély helyszínén kell az esetleg kérelmezett foglalópénzt és szolgálati jutalomdíjat is az erre illetékeseknek kifizetni.

II.

A továbbsholgalat módozatai.

Egységes az egész honvédségen belül.
Es pedig :

1. 4 évi továbbsholgalatra való kötelezettség vállalása (összesen 6 évi szolgálata),
2. a 4 évi továbbsholgalati kötelezettséghez közvetlenül csatlakozó újabb 6 évi továbbsholgalati kötelezettség vállalása (összesen 12 évi szolgálata).

A 4 évi továbbsholgalati kötelezettség

vállalható egyszerre mind a 4 évre, vagy évente 1—1 évvel való meghosszabbítással.

A 4 évi továbbszolgálati kötelezettség letelte után további 6 évre, a továbbszolgálati kötelezettség csak *egyszerre* vállalható.

III.

A továbbszolgálat célja és lényege.

Az új rendszerű továbbszolgálat szabályozásának célja és lényege a honvédség részére kellő számú értékes oktató személyzet biztosítása és a továbbszolgálók helyzetének megfelelő rendezése.

A honvédség fejlesztésével kapcsolatban ugyanis a továbbszolgáló legénységre igen fontos feladat vár.

Ennek az igen fontos feladatnak a megoldása és tervszerű végrehajtása érdekében a továbbszolgáló legénység létszáma nagy mértékben emeltetett. Ezzel a ténnyel egyenlő arányban emelkedett a továbbszolgáló legénység szolgálatának fontossága is.

A honvédelem minden nemzet életében a legfőbb tényező. A megcsonkított magyar nemzet életében pedig e tényező bármely nemzetnél is sokkal nagyobb fontosságú, mert csak a jól felszerelt és elsőrangú okta-

tókkal rendelkező hadsereg nyújthat reményt nagy nemzeti céljaink eléréséhez.

A honvédség eme kiépítésében a továbbbszolgáló legénység igen nagy fontosságú szerephez jut.

A fejlesztés alatt álló m. kir. honvédségben tehát a továbbbszolgálókra igen értékes és szép feladatok hárulnak, melyeknek ezek egész biztosan, tökéletesen fognak megfelelni.

A továbbbszolgáló parancsnoka, vezetője, oktatója és nevelője az alája rendelt legénységnek. Ezekből a tényezőkből összetett hivatásának gyakorlása közben pedig nemcsak a honvédségnek tesz értékes szolgálatot, hanem fiatal bajtársainak nevelésével általános nemzeti érdekek szempontjából is megbecsülésre méltó hazafias munkát végez.

Minden katonának át kell éreznie, hogy a Hazáját szolgálja. És az a katona, akit ez az érzés a kötelező katonai szolgálaton túlmenő továbbbszolgáló kötelezettség vállalására serkent, fokozott tanújelét adja hazafias, férfias és nemes gondolkodásának.

Hazafias kötelessége tehát minden katonának, — akit ebben magánéletének körülményei parancsolólag nem gátolnak, — hogy kötelező katonai szolgálatán túlmenően to-

vábbszolgálati kötelezettséget vállaljon és a fiatal honvédek nevelésének és oktatásának nemes munkájában a tisztekkel és a hivatásos altisztekkel osztozkodjék.

IV.

A továbbszolgáló legénység állástekintélyének emelése.

A továbbszolgáló legénység szerepének emelkedésével párhuzamosan, gondoskodás történt állástekintélyük emeléséről is.

V.

Kedvezmények és erkölcsi előnyök biztosítása a továbbszolgáló legénység részére.

1. A kimenő és szolgálatmentesség tekintetében a tsz. legénység előnyben fog részesülni.

Ugyszintén foglalkozásoknál, kivonulásoknál egyes esetekben az öltözetben és felszerelésben is a parancsnokok könnyítéseket engedélyezhetnek.

2. A továbbszolgáló legénység teljes illetményekkel engedélyezhető szabadságának időtartama 1938. évi október hó 1.-től kezdő-

dőleg a hivatásos legénység szabadságának időtartamával egyenlő lesz.

3. A tsz. legénységnek kérelmükre az étkezési pénz kezérefizethető.

Továbbá részükre külön kedvezményként a helyőrségben lakó esetleges hozzátartozóiknál kintlakás is engedélyezhető.

4. Az egyes tisztesi rendfokozatok eléréséhez jelenleg megkövetelt szolgálati idő 1938. évi október hó 1.-től kezdődőleg lényegesen meg fog rövidülni és pedig akként, hogy az a tisztes, aki továbbszolgálati kötelezettséget vállal, a továbbszolgálat megkezdésekor azonnal valóságos továbbszolgáló szakaszvezetővé, aki pedig a 4 évi továbbszolgálati kötelezettség letelte után további 6 évi továbbszolgálatra kötelezi magát, az összszolgálat 7. éve kezdetén a hivatásos szakaszvezetők részére megállapított illetményekkel címzetes őrmesterré és a 9. év kezdetén 60 pengős havizsolddal valóságos őrmesterré léptethető elő.

5. A hivatott parancsnokok külön kérelemre lehetőséget fognak nyújtani ahhoz is, hogy a legénység a továbbszolgálat alatt, a polgári iskolát elvégezhesse.

6. Mindazon továbbszolgálók részére, kik fegyvernemüknél beosztásuknál fogva szak-

szolgálatra, üzemi alkalmazásra stb. jönnek tekintetbe, illetve különböző szaktanfolyamokra vezényeltetnek, alkalom nyílik műszaki szakképzettségük tökéletesítésére (pl. gk. csap.-nál gk. vezetésben, szerelésben, hir. csap.-nál rádiótanban, fegyverszaki, vonatszaki stb.).

VI.

Anyagi előnyök a továbbszolgálat tartama alatt.

Az a tisztos, aki egyszerre vállal 4 évi továbbszolgálati kötelezettséget, a továbbszolgálat minden éve után 200 (kettőszáz), összesen tehát 800 (nyolcszáz) P. szolgálati jutalomdíjban részesül, amely a polgári életben való elhelyezkedés jobb biztosítása érdekében 4 évi továbbszolgálati kötelezettségének leteltével a nemtényleges viszonyba való helyezés napján egy összegben lesz kezeihez kifizetve. Azok részére, akik ezt külön kérelmezik, a továbbszolgálatra való jelentkezéskor a szolgálati jutalomdíj terhére 50 (ötven) P. foglalópénz folyósítható.

Ezek az előnyök azonban csak azokat illetik meg, akik egyszerre 4 évi időtartamra vállalnak továbbszolgálati kötelezettséget.

Azok, akik csak 1 évre és azután évenként kötelezik magukat továbbszolgálatra, minden továbbszolgálati év után csak 100 (egyszáz), összesen tehát csak 400 (négy száz) P szolgálati jutalomdíjban részesülnek és részükre — *ugyancsak a szolgálati jutalomdíj terhére* — csak 20 (húsz) P. foglalópénz folyósítható.

A 12 évi egyhuzamban teljesített valóságos szolgálat után nemtényleges viszonyba helyezett altiszteknek az 1929. évi XV. t. c. rendelkezései szerint a tényleges szolgálat utolsó hónapjában járt nyugdíjba beszámítható illetmények 36 (Harminchat) havi összegével egyenlő összegű végkielégítés jár.

Ezeknek természetesen az első 4 továbbszolgálati évért szolgálati jutalomdíj nem illetékes. A továbbszolgálat kezdetén részükre netalán folyósított foglalópénz a végkielégítés összegéből le lesz vonva.

Valamennyi továbbszolgáló a továbbszolgálat megkezdésekor mint valóságos továbbszolgáló szakaszvezető 30 P. havizsoldban részesül, az összszolgálat 7. évének kezdetétől — a címzetes őrmesteri rendfokozatba való előléptetéssel egyidejűleg — a hivatásos szakaszvezetőkkel azonos illetmények élvezetébe lép, a valóságos őrmesteri rend-

fokozatban pedig 60 P. havizsoldot kap honvédségi pótdíj és lakbér nélkül.

A továbbbszolgáló legénység részére természetbeni elhelyezés is jár.

A továbbbszolgáló legénység járandósága tehát az előléptetési ütem gyorsításával és a 6 évi szolgálat után járó illetmények tetemes feiemelésével — a természetbeni járandóságokat (étkezés, ruházat, gyógykezeltetés és lakás) is hozzáítva, — ma oly meg nem vetendő jövedelmet jelent, mely még az ipari képesítéssel rendelkező egyének részére is megbecsülést érdemel, a mezőgazdasági munkásság által elérhető kereseti lehetőséget pedig messze túl is haladja.

De attól eltekintve, hogy a továbbbszolgálat lehetősége 6, illetve 12 éven keresztül biztos és nyugodt megélhetést nyújt, a továbbbszolgáló altiszt jövőjét is megalapozhatja.

Már a 6 évi szolgálat után illetékes 800 (Nyolcszáz) P szolgálati jutalomdíj is oly összeg, amely úgy ipari, mint kereskedelmi téren, szerényebb keretek között megindítandó biztos megélhetéshez nyújt alapot. Kisebb vállalkozások (lakatos, asztalos, fodrász, könyvkötő, szabó, cipész műhelyek, szatócs és egyéb kisebb élelmiszer üzletek, fuvarozási vállalkozás stb.) megindításához

különösen vidéken, ez az összeg tekintélyes tényező. Ha pedig a továbbszolgáló altiszt 4 évi továbbszolgálati ideje alatt takarékos életmód mellett 30 P. havizsoldjából havonként csak 5—6 P-t tesz félre, 6 évi szolgálat után több mint 1000 P. tőkével fog rendelkezni, mely a polgári életben való elinduláshoz szerény keretek között már megfelelő alapot nyújt, még mezőgazdasági téren is, néhány hold földön, vagy kisebb szőlőtelken, gyümölcsösben, vagy zöldségkertészetben, kisebb keretek között mozgó sertés, juh és baromfitenyészetben. Sőt óvadéku is felhasználhatja ezt a tőkét és ekként esetleg igen jól jövedelmező állásokban (házfelügyelő, pénzbeszedő stb.) helyezkedhet el.

Ezek után nem szorul bővebb magyarázatra, hogy a 12 évi szolgálati kötelezettség letelte után illetékes kb. 2900 (Kettőezerkilencszáz) P., mennyivel szélesebb keretek között biztosítja a 12 évi szolgálat után leszerelő továbbszolgáló altiszt jövőjét. A 12 évig szolgáló altiszt tényleges szolgálatának tartama alatt a hetedik év kezdetétől havi 50, majd a kilencedik év kezdetétől havi 60 P-re emelkedő zsoldjából csak némiképen takarékos életmód mellett is, igen könnyen megtakaríthat 1200—1500 P-t,

melyet végkielégítésének összegéhez hozzá-
telve 4000—4400 P. tőkével minden téren
biztosíthatja a polgári életben való elhelyez-
kedését.

Ha pedig a továbbszolgáló altiszt hoz-
zártartozóinak magánviszonyai olyanok, hogy
azok támogatásra szorulnak, a tényleges
szolgálatának tartama alatt megtakarított
összegekből ezeket is támogathatja és ezzel
a támogatásával életlehetőségeiket egyensúly-
ban tarthatja mindaddig, míg vállalt to-
vábbszolgálati kötelezettségének letelte után
a részére kifizetett szolgálati jutalomdíjjal
vagy végkielégítéssel oly életkörülményt
biztosíthat részükre, melybe leszerelése
után ő maga is biztos módon bekap-
csolódhat.

Olyan földművesek, akik önálló létala-
pot nyújtó kisbirtokok létesítéséhez kevés
földdel, ingatlannal, felszereléssel rendelke-
nek, vagy kilátásuk van, hogy ilyet örö-
kölhettek, a szolgálati jutalomdíj vagy vég-
kielégítés összegének felhasználásával, bir-
tokukat megnövelhetik, házépítéshez foghat-
nak, továbbá gazdasági felszerelésük kiegé-
szítésével, tőkéletesítésével, állatállományuk
növelésével gazdálkodásukat jövedelmezőbbé,
belterjesebbé tehetik.

Fentiek után világosan megállapítható az a tény, hogy sokkal előnyösebb a 4 évi továbbszolgálatra való kötelezettség egyszerre való vállalása az 1 évenkénti vállalásnál, mert előbbi nagyobb anyagi előnyöket nyújt és még fokozottabb mértékben nyomul előtérbe a 12 évi szolgálat előnye. Nem igen van olyan polgári foglalkozási ág, ahol az illető egyén megszakítás nélkül 12 éven keresztül minden tekintetben biztos megélhetést talál és ahol a biztos megélhetésen felül 12 év alatt 3000—4000 P-t meg is takaríthat.

Fentiekben ismertetett előnyökön kívül úgy a 6 évet, mint a 12 évet szolgáló továbbszolgálók megkapják a köz- és magánszolgálatokban való alkalmazáshoz az 1931. évi III. t.-c. renevelkezései szerint elsőbbséget biztosító „Igazolvány“-t is.

Az „Igazolvány“ elsőbbséget biztosít:

1. altiszti, valamint az ezekkel egy tekintet alá eső állásokra 6 évi tényleges szolgálati idő eltöltése után,

2. állami rendszerű kezelői, az állami üzemeknél és közforgalmú vasuti vállalatoknál a segédtszti, valamint az ezekkel egy tekintet alá eső állásokra 6 évi tényleges szolgálati idő eltöltése után és a középiskola IV. osztályának sikeres elvégzése esetén, végül

3. az e törvény alá eső és az iroda-kezelési szakhoz tartozó tisztviselői állásokra, 12 évi tényleges szolgálati idő eltöltése után és ugyancsak a középiskola IV. osztályának elvégzése esetén.

A polgári életben való könnyebb elhelyezkedés lehetőségén kívül, az eddiginél sokkal több tisztnek fog alkalma nyílni arra, hogy a hivatásos altiszti pályára lépjen, mert a hivatásos állomány is nagy mértékben emelkedni fog.

VII.

Nősülés lehetősége.

Azok a továbbszolgálók, akik összesen 12 évi szolgálatra kötelezik magukat, a valóságos őrmesteri rendfokozatban, vagyis őszolgálati idejük 9. évének kezdetén, engedély alapján, korlátolt számban meg is nősülhetnek.

A nősülés lehetősége külön rendelettel lesz szabályozva.

Továbbszolgáló szakaszvezetők és címzetes őrmesterek tényleges szolgálatuk alatt nem nősülhetnek, mert illetményeik a nősüléshez nem nyújtanak megfelelő alapot.

VIII.

Korengedéllyel való bevonulásnál elsőbbség biztosítása a továbbszolgálatra jelentkezők részére.

A jövőre nézve azok részére, akik továbbszolgálatra kívánnak jelentkezni, első sorban lesz lehetővé téve, hogy korengedéllyel már 18-ik életévük betöltése után tényleges katonai szolgálatra bevonulhassanak.

Erre nézve még külön rendelet fog intézkedni.

Ez a lehetőség a fentebb felsorolt előnyökön kívül még azt az előnyt is biztosítja, hogy ezek részére 6 évi szolgálat után már 24—25 éves, 12 évi szolgálat után pedig 30—31 éves, tehát igen fiatal életkorban válik lehetővé a polgári életben való kedvező elhelyezkedés.

Akik tehát a katonai továbbszolgálat útján kívánják jövőjüket a polgári életben biztosítani, igen helyesen cselekszenek, ha a 18 életévük betöltése után korengedély megszerzésével jelentkeznek katonai szolgálatra.

Ezzel nemcsak a maguk és hozzátartozóik érdekeit biztosítják, hanem általános nemzeti érdekek szempontjából is megbecsülésre méltó hazafias munkát végeznek, mely

nemcsak abban nyilvánul meg, hogy tovább-
szolgálati kötelezettségük alatt a honvédség
érdekében végeznek értékes munkát, hanem
abban is, hogy leszerelésük után a polgári
életben biztos módon megalapozható meg-
élhetésükkel a Hazának megbízható polgá-
raivá és a társadalomnak is mindenkor hasz-
nos tagjaivá válnak.

Hivatásos altiszti kiképzésre a jövőben
elsőbbség lesz biztosítva azok részére, akik
18. életévük betöltése után önként jelentkez-
nek katonai szolgálatra.

Már most előzetesen is reá kell azon-
ban mutatni arra, hogy hivatásos altiszti ki-
képzésre ezek közül is csak azok jöhetnek
tekintetbe, akik az ehhez szükséges előfelté-
teleket két évi kötelező katonai szolgálatuk
alatt megszerzik és a hivatásos altiszti pá-
lyára minden tekintetben való rátermettségü-
ket is beigazolják.

ZMNE

Egyetemi Központi Könyvtár

84709812

